

**Wymagania edukacyjne z przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa - klasa III**  
**Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w gimnazjum wydawnictwa Nowa Era**  
**„ŻYJĘ I DZIAŁAM BEZPIECZNIE”**

DZIAŁ	Wymagania na poszczególne stopnie. Uczeń:				
	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
I. <b>OSTRZEGANIE O ZAGROŻENIACH I ALARMOWANIE</b>	- potrafi wymieniać rodzaje środków alarmowych i alarmów, - wymienia negatywne skutki wszczęcia nieuzasadnionego alarmu przeciwpożarowego	- potrafi scharakteryzować konkretne środki alarmowe	- potrafi zachować się właściwie (zgodnie z instrukcją) po ogłoszeniu alarmu w szkole	- wyjaśnia jak należy się zachować po usłyszeniu alarmu, - rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych	- opisuje sposoby ogłoszenia komunikatów alarmowych, - wyjaśnia, na czym polegają działania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
II. <b>POWSZECHNA SAMOOBRONA I OBRONA CYWILNA</b>	- identyfikuje znak rozpoznawczy obrony cywilnej	- potrafi wymienić instytucje zajmujące się zarządzaniem kryzysowym, - wyjaśnia termin „sytuacja kryzysowa”	- potrafi wymienić i opisać najczęstsze zagrożenia zdrowia na skutek powodzi, pożaru, huraganu i innych sytuacji kryzysowych zagrażających lokalnej społeczności, - wymienia zagrożenia dla grup społecznych	- potrafi scharakteryzować najczęstsze sytuacje stanowiące zagrożenie dla jednostki	- potrafi scharakteryzować zadania obrony cywilnej w czasie pokoju i w czasie wojny
III. <b>ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA I DZIAŁANIA RATOWNICZE</b>	- identyfikuje znak obrony przeciwpożarowej, - wyjaśnia jak należy gasić odzież palącą się na człowieku	- wyjaśnia znaczenie terminu „ewakuacja”, -wymienia najczęstsze przyczyny pożarów, - wymienia podstawowe środki gaśnicze, wyjaśnia jak należy gasić zarzewie ognia	- omawia przyczyny powodzi, -charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i okolicy, - omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego, - wyjaśnia znaczenie terminów „wypadek” i „katastrofa”	- wyjaśnia, jak należy zachować się w czasie powodzi i czego w czasie powodzi robić nie wolno, - wymienia i uzasadnia niezbędne działania przygotowujące do ewakuacji z terenów zagrożonych powodzią, - wyjaśnia jak należy zachować się w przypadku dostrzeżenia	- potrafi, scharakteryzować zadania organów państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, - uzasadnić potrzebę obserwacji stanu wód oraz urządzeń hydrotechnicznych, - wyjaśnić zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę

				<p>pożaru,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych,</li> <li>- charakteryzuje najistotniejsze zasady opuszczania miejsc zagrożonych</li> </ul>	i żywność
<p>IV. <b>PIERWSZA POMOC I RESUSCYTACJA</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia numery alarmowe i omawia właściwy sposób wzywania pomocy,</li> <li>- udziela pomocy w przypadku krwawienia z nosa,</li> <li>- wymienia najczęstsze przyczyny utonięć,</li> <li>- wymienia najczęstsze przyczyny wypadków drogowych</li> <li>- rozpoznaje stan osoby poszkodowanej;</li> <li>- prawidłowo bada jej oddech (na manekinie)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wykonuje samodzielnie resuscytację krążeniowo-oddechową u dorosłych i dzieci (na manekinach),</li> <li>- wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy;</li> <li>- posługuje się apteczką pierwszej pomocy,</li> <li>- wyjaśnia, czym jest zaślabnięcie i omawia zasady postępowania w przypadku zaślabnięcia,</li> <li>- wymienia części ciała najłatwiej ulegające odmrożeniom ,</li> <li>- wyjaśnia, jak można pomóc osobie, która ucierpiała wskutek udaru,</li> <li>- wyjaśnia, jak należy się zachowywać i czego należy unikać w czasie burzy,</li> <li>- wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc przy zatruciach: pokarmowych , lekami, gazami, środkami chemicznymi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia zasady oceny układu oddechowego i krążenia (ABC),</li> <li>- wymienia kolejne ogniw łańcucha przeżycia oraz omawia ich znaczenie,</li> <li>- omawia zasady postępowania aseptycznego i bezpiecz. dla ratownika,</li> <li>- wyjaśnia, na czym polega resuscytacja krążeniowo-oddechowa,</li> <li>- układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej,</li> <li>- wyjaśnia, na czym polega pomoc ratownicza w zadławieniu ,</li> <li>- wyjaśnia, do czego służy automatyczny defibrylator zewnętrzny, na czym polega jego działanie i gdzie powinien się znajdować,</li> <li>- udziela pomocy przy urazach kończyn,</li> <li>- wyjaśnia zasady postępowania z poszkodowanym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- omawia budowę i zasady funkcjonowania układu oddechowego człowieka,</li> <li>- omawia budowę i zasady funkcjonowania układu krążenia człowieka,</li> <li>- wyjaśnia jak działa w Polsce system ratowniczy,</li> <li>- omawia znaczenie czasu w udzielaniu pierwszej pomocy,</li> <li>- wymienia rodzaje krwawień,</li> <li>- udziela pomocy przy krwawieniu odpowiednio do rodzaju krwawienia,</li> <li>- demonstruje sposoby użycia chusty trójkątnej,</li> <li>- wyjaśnia znaczenie bólu w klatce piersiowej, jako objawu stanu zagrożenia życia,</li> <li>- omawia skutki działania niskiej temperatury na organizm ludzki,</li> <li>- omawia skutki działania wysokiej temperatury na organizm ludzki,</li> <li>- wyjaśnia znaczenie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej,</li> <li>- wyjaśnia, dlaczego krwotoki i wstrząs krwotoczny zagrażają życiu,</li> <li>- wyjaśnia, od czego zależy temperatura odczuwalna,</li> <li>- omawia zagrożenia wynikające z intensywnych opadów śniegu, porywistych wiatrów i bardzo niskich temperatur oraz prawidłowe zachowanie w takich sytuacjach,</li> <li>- uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych</li> </ul>

			<p>skarżącym się na ból w klatce piersiowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia, na czym polega pierwsza pomoc: w odmrożeniu, w wychłodzeniu,</li> <li>- udziela pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia termicznego,</li> <li>- udziela pomocy osobie poszkodowanej na skutek oparzenia chemicznego: skóry, przełyku, przewodu pokarmowego, oczu,</li> <li>- omawia prawidłowe postępowanie w czasie upałów,</li> <li>- wyjaśnia jak udzielić pomocy osobie porażonej prądem elektrycznym,</li> <li>- wyjaśnia, jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym</li> </ul>	<p>terminów „udar słoneczny” i „udar cieplny”,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia, jakie skutki wywołują porażenia prądem elektrycznym i od czego zależy stopień obrażeń,</li> <li>- wyjaśnia jak należy postępować, by bezpiecznie udzielić pomocy osobom tonącym na skutek załamania lodu,</li> <li>- omawia zasady zachowania się podczas udzielania pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych</li> </ul>	
<p><b>V. OCHRONA PRZED SKAŻENIAMI</b></p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: „skażenie” i „zakażenie”</p>	<p>- potrafi wyjaśnić znaczenie terminu „promieniotwórczość”,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienia możliwe źródła skażenia</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- omawia wpływ substancji promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę,</li> <li>- podaje nazwy instytucji w Polsce, w ramach, których działają służby monitorujące poziom radiacji,</li> <li>- wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami</li> <li>- omawia sposoby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteryzuje walory ochronne różnych rodzajów opakowań,</li> <li>- uzasadnia konieczność stałej ochrony wody i żywności, zwłaszcza w czasie zdarzeń kryzysowych,</li> <li>- podaje przykłady wykorzystania promieniotwórczości w służbie ludzkości,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podaje wysokość dawki promieniowania, która wywołuje typowe objawy choroby popromiennej,</li> <li>- wyjaśnia, na czym polegają zabiegi sanitarne i zabiegi specjalne,</li> <li>- planuje wielkość zapasów wody i żywności na potrzeby swojej rodziny, na określony czas</li> </ul>

			postępowania w przypadku zagrożenia skażeniami promieniotwórczymi		
<b>VI. ZAGROŻENIA CHEMICZNE</b>	- wyjaśnia znaczenie terminu „piktogram”	- wymienia zagrożenia lokalne stwarzane przez przemysł i transport, - podaje przykłady zastępczych środków ochrony dróg oddechowych i skóry	- wymienia rodzaje oznakowań substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji, - proponuje działania chroniące ludzi przed działaniem substancji szkodliwych, - wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej i środka transportu oraz rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi	- wyjaśnia, na czym polega uzdatnianie skażonej żywności i wody, - rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach, - przedstawia zasady postępowania w okolicznościach nakazujących opuszczenie zagrożonego miejsca - wyjaśnia znaczenie terminów: „odkażanie”, „dezaktywacja” (mechaniczna, fizyczna, chemiczna), „dezynfekcja”, „dezynsekcja”, „deratyzacja	

**Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań:**

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu.